

Borgarstjórn Reykjavíkur 16. júní 2026

Tillaga borgarfulltrúa Samfylkingarinnar um skipan starfshóps til að meta áhrif ESB-aðildar á hagsmunum Reykjavíkurborgar

Lagt er til að borgarstjórn samþykki að stofna starfshóp sem hefur það hlutverk að vinna greiningu á helstu áhrifum mögulegrar aðildar Íslands að Evrópusambandinu (ESB) og upptöku evru á fjárhag, fjárfestingargetu og innviðaupbyggingu Reykjavíkurborgar.

Í ljósi þess að þjóðaratkvæðagreiðsla um áframhaldandi viðræður við ESB fer fram 29. ágúst næstkomandi er mikilvægt að dregin verði upp skýr mynd af hagsmunum sveitarfélagsins fyrir íbúa Reykjavíkur. Borgarstjóra er falið að vinna erindisbréf sem lagt verður fram í borgarráði en í hópnum skulu m.a. sitja sérfræðingar af fjármála- og áhættustýringarsviði Reykjavíkurborgar auk þess sem gera skal ráð fyrir aðkomu sérfræðinga á sviði Evrópumála og hagfræði, s.s. frá Hagfræðistofnun Háskóla Íslands og/eða hugveitunni Evrópustraumum. Gera skal ráð fyrir að hópurinn skili borgarstjóra stuttri, hnitmiðaðri samantekt eigi síðar en 14. ágúst næstkomandi. Gera skal ráð fyrir kostnaði vegna sérfræðinga utan stjórnkerfis borgarinnar, sbr. 6. gr. reglna um starfs- og stýrihópa, sem rúmast innan fjárhagsramma borgarráðs.

Greinargerð

Tilfni þessarar tillögu er sú staðreynd að þann 29. ágúst næstkomandi fer fram þjóðaratkvæðagreiðsla um hvort Ísland eigi að halda áfram aðildarviðræðum við Evrópusambandið. Opinber umræða um mögulega aðild hefur sögulega einblínt á áhrif á atvinnuvegi á borð við sjávarútveg og landbúnað. Fyrir vikið skortir hlutlæg gögn og heildstæða samantekt á því hvaða áhrif aðild og upptaka evru gætu haft á rekstur, efnahag og fjárfestingargetu stærstu sveitarfélaga landsins, þar sem þungi innviða og íbúafjöldans liggur.

Tilgangur tillögunnar er að tryggja að íbúar í Reykjavík hafi aðgang að skýrum, faglega unnum staðreyndum um hagsmunum sveitarfélagsins áður en gengið er til kosninga. Í samræmi við reglur Reykjavíkurborgar um starfs- og stýrihópa er lagt til að skipaður verði sérstakur starfshópur sem hýsir dýrmæta innri þekkingu starfsmanna borgarinnar af fjármálasviði ásamt hlutlausri þekkingu fræðasamfélagsins. Ekki er lagt til að ráðist verði í viðamikla eða tímafreka úttekt, heldur afmarkaða greiningu á eftirfarandi sviðum:

- **Fjármagnskostnaður og lánakjör:** Greining á því hvernig vaxtastig og gjaldmiðlaumhverfi Evrópusambandsins hefði áhrif á lánasöfn, greiðslubyrði, vexti og afborganir borgarsjóðs og B-hluta fyrirtækja (s.s. Orkuveitunnar og Félagsbústaða).
- **Aðgengi að alþjóðlegum innviðasjóðum:** Mat á því hvaða möguleikar á beinum styrkjum eða samstarfsfjármögnun gætu opnast í gegnum sjóði á borð við *Connecting Europe Facility* (CEF), Byggðastofnun ESB (*Regional Development Fund*) eða Evrópska fjárfestingarbankann (EIB) með hliðsjón af fyrirhuguðum stórförum borgarinnar í samgöngu- og innviðamálum.

- **Húsnæðismarkaður og húsnæðisfélög:** Mat á áhrifum fjármögnunarkjara á íbúða- og fasteignauppbýggingu, rekstrarumhverfi verktaka og starfsemi óhagnaðardrífina húsnæðisfélaga.

Vegna þess hve skammur tími er til stefnu og með vísan til 1. gr. og 3. gr. framangreindra reglna um afmarkaðan starfstíma, er nauðsynlegt að starfshópurinn verði skipaður strax í kjölfar samþykktar tillögunnar og skili vinnu sinni eigi síðar en 14. ágúst. Þóknun til utanaðkomandi sérfræðinga verður tryggð á grundvelli 6. gr. sömu reglna og ákvörðuð í samræmi við samþykktir forsætisnefndar, áður en erindisbréf er gefið út. Þannig verður tryggt að Reykjavíkurborg leggi sitt af mörkum til þess að upplýsa íbúa og dýpka umræðuna um þá valkosti sem framundan eru á hlutlægum og faglegum grunni.

